

קרוב רחוק

ד"ר אלישע גוטשטיין

בחדר 422 שוכבת במיטה המטופלת. בת 92, סיעודית דמנטית, זונדה באף, משקפי חמצן, וכל כמה שניות גניחה כבדה נשמעת מכיוונה. פעם בדקה היא משתעלת, וקצף דליל זולג מזוית שמאל של פיה לכיוון צווארה. "תנגבי אותה אם אפשר בבקשה" אני מבקש מהאחות, "לפני שאני מצרף את המשפחה לשיחה".

כמה עשרות מטרים משם, ומבעד 2 דלתות זכוכית, עומד אני, לבוש חלוק רופא ומסיכת מנתחים, ומביט בה דרך מסך הטאבלט שבידיי. דלתות הזכוכית חוצצות בין האזור "הנקי", לאזור "הנגוע" של מחלקת הקורונה, וכל כניסה לצד השני, תחייב התמגנות מלאה מפני הנגיף. הצוות הרפואי שנכנס, מתמגן, ונכנס למינימום הזמן שצריך. לחלק תרופות, אוכל, בדיקות דם, ביקור רופא, רחיצה, שינוי תנוחה, להכניס עירוי שיצא, והחוצה בהקדם.

לפני כחודש, בזמן שישבתי בבידוד בביתי, והחלטתי להתגייס למאבק בנגיף הקורונה, לא ידעתי למה אני נכנס כשהצטרפתי למיזם COVID-SPRINT. מיזם שיתוף פעולה בין גופים רפואיים וטכנולוגיים במטרה לתת מענה לאתגרי הקורונה. מפה לשם מצאתי את עצמי מנהל פיילוט בבית החולים, שמטרתו- חיבור בין המאושפזים במחלקה, לבין משפחותיהם- המנועות מלבקר.

IseeU-Families היה השם שנבחר למיזם, משחק מילים שכזה, על יחידת הטיפול נמרץ (ICU). האמצעי- שימוש בטאבלטים, אחד בתוך המחלקה, ואחד בחוץ, מתקינים עליהם זום, ומעלים את המשפחה לשיחה. הסיפורים מאיטליה על אנשים שברגעיהם האחרונים מתים לבד, ומשפחות שלא יכולות להיפרד הניעו אותנו לנסות ולמצוא מענה.

אך מסתבר שאין זה דבר של מה בכך, להעלות משפחה חרדית לשיחת זום. שהרי מדובר מראש באוכלוסיה עם גישה פחותה לטכנולוגיה, ושכיחות נמוכה של טלפונים חכמים. במקום זאת יש טלפון כשר, שאפילו סמס לא ניתן לשלוח דרכו, וכל שכן להתקין אפליקציות. צריך לדעת כיצד לשאול משפחה אם בידם מכשיר חכם, שכן אם תשאל ישירות אם יש ברשותם סמארטפון ישיבו מיד חלילה ובבהלה שלא. רק אם תשאל "אם אולי יש לכם גישה לאינטרנט או מכשיר חכם, על מנת לקיים שיחת זום וביקור חולים", אז ייתכן ויתגלה כי ישנו מכשיר שכזה מונח במקרה אצל השכן, או אצל הבן. וצריך לקבוע אז שעה בה יוכל האדם להימצא על יד המכשיר או המחשב, ולשלוח לינק לשיחת הזום לכתובת מייל שניתנה (המורכבת כולה ממספרים וחלילה לא שמות). ואחרי חצי שעה של הסברים טכניים, והתקנת התוכנה, והתקשרות לספק האינטרנט הכשר שיפתח ויאפשר את השיחה, הופיעו להם על המסך שלי בצהריי היום, שתי נשים חרדיות.

ותמיד יש רגע של סקרנות לפני, והפתעה, כשפתאום מופיעה בצד השני של המצלמה, משפחה שעד כה רק שוחחת עמם בטלפון. כי לא תדע אם מי שיעלה מולך יהיה דתי או חילוני, מה ילבש, ואיך יראו פניו. אם יעלה לבד או בזוג, או שמא כשלצידו כל הנכדים. וטרם שאני מספיק להתרגל למראה האורחים החדשים שעל המסך, וכבר מתחילים הם לשוחח בהתרגשות עם בן המשפחה המאושפז, ו-"שלום אבא", ו-"איך אתה מרגיש?".

וכך בין רגע, מוצא אני את עצמי בלב ליבה של משפחה זרה, ברגע אינטימי ומקודש. רגע בסיסי כל כך בחיי משפחה, של קשר וגילוי אהבה ודאגה לאדם קרוב הנמצא רחוק וחולה. רגע בסיסי שנחטף מהם במציאות ההזויה של וירוס מדבק, ומחלקה מבודדת אליה מותר רק לצוות להיכנס, במיגון לבן ומלא. עומד אני עם הטאבלט, ומנסה לשחזר, ולו במעט, מה יכול היה לקרות לו יכלים היו להגיע ולבקר. מה היו אז אומרים לאדם האהוב? והאם היו מנשקים אותו על המצח, או על היד?

מנסה אני לעמוד מהצד, ולתת להם לשוחח בפרטיות. סוגר את אני את המיקרופון ואת המצלמה, אך מתקשה להסתיר את התרגשותי וסקרנותי. מתאפק שלא להאזין בחצי אוזן לאחות של המטופלת הנוזפת בה שלא עונה לטלפון, ומדוע אינה אוכלת? אם זוכרת את חברותיה מבית האבות, ואם זוכרת כיצד הגיעה לאשפוז? אני מביט במשפחה של החולה הסיעודית שמדברת עמה, ושואלת אותה לשלומה ואיך היא מרגישה. כשצריך אני מתערב

בשיחה ומנסה להרגיעם כשהם נענים בשתיקה, או כשהם פונים אלי פתאום מודאגים שמא הכניסו לה פתאום צינור לקנה הנשימה ללא ידיעתם. כמו זבוב על הקיר אני צופה בבן המודאג של הגברת בדיליריום, שלא בטוח אם אמו זיהתה אותו מבעד לטאבלט, ובאנחת הרווחה שהוא פולט כשהיא מגיבה בחיוך למשמע שם כלתה, ואיך שהיא חוזרת אחרי השם כמו ילדה קטנה. "היא מבקשת שתשיר לה שיר" אומר האח שעומד לצידה בתוך המחלקה, והבן אז פוצח בשירה מרגשת של "ישמחו השמים ותגל הארץ". אני מביט בדינמיקה בין האב הישיש שנוזף בביתו, שהוא לא רוצה להטריח אותה, ושתחזור לעיסוקיה, לבין הבת שמנסה לשכנעו שכל רצונה כעת הוא רק להיות איתו ולשוחח עמו. הם סיימו את השיחה בברכה "ששבת מרפאת, ושתהיה רפואה שלמה". "אני אוהבת אותך- אבא", והוא השיב שאוהב הוא גם אותה. אך שבת לא ריפאה, והוא עכשיו בעולם שכולו טוב. ועדיין לנו היא מודה, שהיתה לה הזכות, לשיחה אחרונה, ולראות אותו, ולו לחמש דקות, שאיפשרו לה פרידה.

ד"ר אלישע גוטשטיין הינו רופא מתמחה, שותף בצוות פיתוח מיזם IseeU-Families, ולא היה רוצה שאף אחד שהוא מכיר ימות לבד.

אם הינכם מעוניינים לתמוך ביוזמה ניתן לתרום טאבלטים או תרומות כספיות להרחבת המיזם. חפשו בפייסבוק- "נשאים ביחד" או תרמו ב-

<https://www.jgive.com/new/he/usd/donation-targets/34269/about?currency=USD>